

„Triester Zeitung“, ter ranila več oseb in umorila tudi vseučilišnika Angelo Forti, katerega mati, ki je bila izgnana že tri sene, je zblaznela, ko je videla umorjenega tudi zadnjega njenega ljubljana. Ves Trst se je takrat udeležil pogrebom usodepolnih žrtv.

Vojaška komisija preiskala je bombo ter jo je izpoznala za italijansko. Nato so aretirali Oberdank a v Ronchiu v gostilni „al Moretti“. Zasačili so ga ravno spavajočega pri mizi. Njegov sodrug in sokrivec je pravočasno pobegnil. Bil je to lekarnar Ragosa iz Vidma (Udine). Zasedovala sta ju župan iz Verse, gosp. Giov. Baldassi in žandar Tommasini ter sta našla v kovčegu Oberdank-a več Orsini jevih bomb. Oberdank je izpovedal svoj namen atentata na Nj. Veličanstvo cesarja Franca Jožefa, ki je imel tudi prisostvovati takratnim tržaškim slavnostim.

Oberdank bil je nezakonski sin, rojen v postranski ulici via Belvedere. Mornar Berenczicz poročil je bil njegovo tudi, nezakonsko mater. Mali Viljem pečal se je s čtivom Montesqueina, Voltaireja, Mazzini-ja. Vsebine te literature ni prav razumel, ali bolje rečeno, ni mogel prebavljati. Ko je dovršil vseučilišče na Dunaju, vstopil je kot enoletni prostovoljec k polku št. 22, ki je takrat imel nalogo, iti na vojno v Bosno. Ko pa je prišel Oberdank v Trst, je kot dezertir pobegnil v Italijo, kjer se je seznanil in občeval v kavarnah in takozvanih špelunkah z individui, zrela za vislice. Prostožidariji so ga začeli spoznavati in ga prisiljevali h kraljemorilstvu. Bil je pa že zaradi tatvine, izvršene iz zgolj glada večkrat v zaporu in je slednjič končal svoje življenje na vislicah. — Bodi to torej vzgled starišem, kajti le z enerzi in inteligenco zamorejo ohraniti svojim otrokom luč prave vzgoje.

Italija primerja torej tega nezakonskega, rojenega v postranski ulici Belvedere z Garibaldi-jem, grofom Cavour, Mazzini-jem Cairollijem, in drugimi. O, kakšna ironija!

Barzilai, minister irendente, držal je 20. decembra lanskega leta, ob priliki obletnice obsejanja delinkventa Oberdanka v Italiji svoje soverzivne in vroče govore proti Avstriji.

Živel je tudi ta v Trstu in se rodil v isti ulici Belvedere, ne daleč od svojega prijatelja Oberdanka. En stari trgovec v ulici Belvedere spominja se še obeh tako jasno in mi je dejal, da je bil Barzilai trgovski pomočnik, seveda zmiraj brez posla ter da še mu danes dolguje nekateri goldinar na živežu. Dejaj je, da mu že po vojni pošlje svoj račun in sicer brez zamudnih obresti?!

Gospod Rapagnetta podal se je v Genovo, da olepša s svojim petjem slavnosti na čast Oberdanku.

V Srbiji razvijale so se kakor v Italiji enake misli in ideje proti naši monarhiji in italijansko častnikarstvo izvajalo je Srbe h kraljemorilstvu. Princip in Kabrinovič izvršila sta v Serajevi ostudni umor — umor, ki je imel svoj odmev tudi v Italiji.

Sence Luccheni-ja, Caseri-ja in Bresci-ja zrcalile so se v dvoranah, kjer se je slavil kraljemorilski Oberdank in kjer so se menjale z ostudnim poljubom izdajalske ustnice Salandra, D'Annunzi-ja, Luzzatti-ja, Sonnina, Nathan-a, Barzilai in drugih.

V istem dnevu in trenutku so prisegali srbski častniki umor ministra Pasič-a, kralja Petra in njegovega sina kneza Aleksandra. Hiša, v katero so bili pobegnili iz strahu pred umorom, bila je vsa od te morilske zarote podminirana. Poslanik Trubetzkoi svetoval je kralju, naj kakor najhitreje pobeogne skozi Albanijo na morje, če se hoče še pravočasno rešiti. Uničili so se toraj avtomobili, da jih ne dobe zasledovalci v roke. Bilo jih je 148. Ko je kralj Peter zapustil Prizrend, je skliknil: „Povera Serbia, consumatum est!“ Prevideval je konec srbske armade na Kosovem polju, kakor l. 1389 od Murad paše.

Kakor rečeno, Kosovo polje je bilo za Srbe zmiraj usodepolno. Vuk Branković izdal je svojega knjaza Lazarja v bitki pri Prištini l. 1389. Tako so se polastili Turki pod vladno Murada paše teh dežel. V mirovnih pogajanjih Pasaroviza (20. julija 1718) pridružila se je Srbija Banatu, del Bosne pa je prišel pod Avstrijo.

Ni se torej čuditi, če pripade sedaj Srbija zopet k Avstriji, kajti le pod njo je zagotovljen

trajen mir in konec panslavističnih agitacij na Balkanu.

Italijanski list „Tribuna“ pravi, da se polastita po polomu srbske armade na Kosovem polju osrednji državi tudi morskih pokrajin ob Adriji.

V Belgradu bili so zmage gotovi, ker je srbska armada v času obstreljevanja prestolice od naše strani štela 180 000 mož. V Prizrendu, glavnem mestu Kosovega polja, koncentriralo se je bilo tudi 80 000 mož, od katerih 40.000 je bilo vjeh od Bolgarov. Ostali del izgubil se je v hribovju Albanije, kjer se še hoče proti nam vojevati. Primorani iz zgolj glada, pomorili so svoje konje ter se nabajajo sedaj brez vseh sredstev Essad paša je izjavil, da je Črna gora že od Avstrijcev od treh strani obkoljena ter da želijo Črnogorci skleniti poseben mir z Avstrijo, kar je tudi uganil, ker se je to sedaj že uresničilo. Sicer pa se njegovim izjavam ni smelo nikdar mnogo verjeti, ker danes na primer sklene tajno zvezo z Italijo in Srbijo proti Avstriji, medtem ko že misli in šteje, koliko glavi Italijanov ali Srbov bi jutri položil pred noge poveljnika avstro-ogrskih čet.

Prestolonaslednik Aleksander ojačil se je po desetih dneh svojega bega in podal z enim častnikom v Skutari, kjer je prejel od svoje stare matere, kraljice črnogorske nekaj živil, perila in en kg sladkorja. Čeravno so svetovali poslaniki četverozvezja Pasič, naj ne zaupa preveč Črnogorcem, ostal je vendar v Skutariju, kjer je pričakoval dohod generala Putnika, katerega so srbski vojaki, onemoglega vsled starosti, ležečega na goli slami v lesenem zaboju čez albanske hribe nesli.

S tem se je končal zadnji tragični prizor srbskega kraljestva, katerega kralj tava brez krone kot begunec po Italiji.

Dne 11. junija 1903 zjutraj padla sta po zločinski roki lastnih častnikov na ostudni način kralj Aleksander in kraljica Draga. Ravno isti morilski častniki proklamirali so dne 25. junija 1903 Petra Karageorgjeviča kot naslednika na krvavi prestol srbske države. S krvjo omadeževanimi rokami prijel je kralj Peter žezlo vlade, obdan in odvisen zmiraj od morilske zarote. Senci tako tragično umorjenega kralja Aleksandra in Drage pa spremljate danes brez miru tavajočega kralja Petra na svojem begu, kamor je nesel pozdrave Principa, Kabrinoviča itd., pravih naslednikov Oberdank-a, Luccheni-ja, Caser-ja, Bresci-ja in drugih, nahajajočih se še polnostevilno v Italiji.

Rapagnetta, Barzilai in Salandra sprejeli pa so došlega kralja Petra kot sobrata in ga blagrovili kot pravega orjaka serajevskega zločina.

Po razrušenju Srbije se je duh panslavističnega mišljenja popolnoma polegel. Že se razširja nemška kultura po celem Balkanu, že razprostrata nemški in avstro-ogrski orel ponosno svoje peruti od Donave do grenkega morja temne Albanije.

Znani zgodovinar prof. dr. Friedjung je dne 6. decembra 1915 izjavil v trgovski zbornici med drugim sledeče: „Dandanašnja vojna iznajdla je novo Ameriko, ker je že jasen velik trgovinski problem osrednjih držav od Severnega morja do Indijskega oceana.“

Dr. Friedjung razvdi iz osrednje Evrope že cvetočo prednost v trgovinskem in industrijskem razvitku proti daljnem Orijentu in v tem izrpanje zlatih vrelcev prihajajočega finančnega blagostanja.

Italiji pa, ki je hujskala v vojno proti nam, posluževajoč se starega izgovora oprostivne od Avstrije ogroženih ljudstev, čestitamo, da je postala sužnjica cestne politike in teh poštenih, v našem naslovu imenovanih oseb.

Mali kralj naj si vzame za vzgled svojega prijatelja, nekdanjega kralja Petra Karageorgjevič, in uvidel bode, da pride tudi on prej ko slej skozi politiko zgoraj imenovanih poštenjakov do enakega, če ne še hujskega konca. Še niso izkoreninjeni nasledniki Orsini-ja in Meldola, katerih bombe so se tudi že v tehničnem oziru mnogo izboljšale. Še žive v Ravenni, Anconi in drugih mestih anarhisti, večji enakih sličnih atentatov. V blaženi Italiji je kraljemorilstvo na dnevnem redu kakor v Srbiji.

Mi pa spoštujemo naše Muzulmane, Bolgare, Bosnjake in Dalmatince, ker gotovi smo,

da nas ne bodo nikdar izdali, ker prisega jakih, „bil je sveta in častna beseda več nego življenje, če v te

Videli bomo, kako bodejo nasolile Itaken šele po tudi angleške in ameriške banke. Izgubila bo svoja kolonijalna ozemlja in obremenila itak ogženo in ubogo ljudstvo z novimi dolgovi, karo bode izdajalca vrglo iz prestola in posadil republikanca na njegovo mesto.

(Spanje) noče priti, ako nas mučijo bolečine, ako trpimo na preveliki nervoznosti, ako pričnejo vse rane zopet boleti in raznem bolehnem trpljenju. Za take slučaje opozarjamo zopet Fellerjev, bolečine odpravljajoči, živce pomirjajoči rastlinski esencij fluid z zn. „Elsa“-fluid. To izborno domače sredstvo učinkuje na bolečinah razne vrste izredno blagodejno, pomiri živce in prikaže željeno spanje. Mnogo čez 100.000 zahvalnih pism in zdravniških priporočil potrdi visoko vrednost tega dobrega zdravila. 12 steklenic stanejo povsod samo 6 kron franc. Edino pristno od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg. št. 1 (Hrvatsko). Istotam se lahko naroči Fellerjeve, milo odvajalne barbara-kroglice z zn. „Elsa“-kroglice. One so najprijetnejše od vseh jalnno sredstev sigurnega, neškodljivega učinka in imajo pred pred drastičnimi, črevesju škodljivimi odvajalnimi sredstvi, skatljice stane franko 4 K 40 vin. Oba domača sredstva naj hit vedno v hiši. Koliko jih imi od bolečin, ki jim jih povzroča kurja očesa; vzamejo nož, ki je v takih slučajih že mnogokrat napravil nesrečo. Takim čitateljem bi bilo lahko z malim deseterovodja, jem in hitro pomagali, ako bi naročili za 1 in 2 kroni Fellerjevega uničevalca kurjih oces.

Prve številke „Štajerca“

v novem letu 1916 prišle so v roke naših prijateljev.

V tem letu stal bode naš list istako na stališču našega naprednega, avstrskega ljudskega mišljenja. V prav nobenem oziru se nismo in se ne bomo nikdar spremenili. Kajti mi hočemo, da ostane

Štajerc
tudi v bodoče zvesti zagovornik ljudskih pravic. Obračamo se tedaj na vse cenjene naročnike, somišljenike in prijatelje, da naj nam in oni abilo za novem, kakor upamo v vsakem oziru, srvari vrstinejšem letu

zvesti ostanejo

ter da naj z vsemi močmi na razširjenju list in njegovih načel delujejo.

- ➡ Vsakdo naj bode naročnik „Štajerca“!
- ➡ Vsakdo naj podpira „Štajerca“!
- ➡ Vsakdo naj pridobiva novih naročnikov „Štajerca“!
- ➡ Vsakdo naj zahteva po gostilnah, brnicah, v trgovinah kakor tobak-trafikah, „Štajerca“!
- ➡ Vsakdo naj pošilja svojim sorodnikom bojišču „Štajerca“!

Tako bomo razširili krog svojih prijateljev s tem pa tudi povečali in izboljšali list

Živijo Štajerc!

Izpred sodišča.

Obsojeni češki urednik.

Stanislava, januarja. Redakter Otob Čermak v Klatovi na Češkem je izdajatelj lista „Šumavan.“ Avgusta meseca leta 1914 v svojem listu ponatisnil nekaj odstavkov knjige vseučiliškega profesorja dr. Daneša. Šrinajst dni po obelodanjenju dotične številke je državno pravdnništvo zaplenilo in odredilo proti Čermaku sodnijsko preiskavo. Takrat, bilo kazensko postopanje vstavljeno ali man meseca l. 1915 zopet obnovljeno. Pri zopet razpravi je bil Čermak oproščen. Državno pravdnništvo pa je vložilo rekurz. Odrejena je b nova obravnava in je bilo delegirano sodišče Stanislavu. Urednik Čermak, ki je zdaj pri v

ga jih jakih, 'bil je po § 65 k. z. obsojen na 9 mesece. secev težke ječe. Nastopiti pa mora kaznen šele po končani vojni.

Moža ubila.

Dunaj, januarja. Pred tukajšnjim vojaškim sodiščem je bila obsojena na 6 let težke ječe 31 let stara Marija Wanko, ker je ponoči svojega moža z nožem zabodla, tako da je vsled prizadetih ran umrl. Njen mož Rihard Wanko se je z njo poročil pred 10. leti in imel z njo tri otroke. Pravega sporazumljenja pa ni bilo v zakonu. Mož je bil lahkomišel, dostikrat brez zaslužka in poleg tega hudo ljubosumen. Žena pa je imela hudi jeziček in je delala možu za vsako malenkost hrupne prizore. Začetkom mobilizacije je prišel Wanko kot feldvebel k vojakom in je služboval na Dunaju. Od tedaj so postali prepri med njim in njegovo ženo posebno pogosti. Žena se je pritoževala, da je mož malo doma, mož pa je bil vedno ljubosumen. Dne 3. avgusta p. l. sta bila zakonska v neki gostilni, z njima pa tudi neki četovodja. Wanko je tega vojaka dolžil, da ga hoče pri svoji ženi izpodriniti. Ko sta on in žena prišla domov, sta se takoj skregala. Konec ga je žena napadla. Nastal je pretep, v katerem je žena moža z nožem napadla in zaklala do smrti. Zato je bila, kakor zgoraj omenjeno, obsojena.

Razno.

Cenjeni naročniki. Nastopilo je novo leto in usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerca“. V preteklem letu, kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega mišljenja. Ni čuda, da si je „Štajerc“ i sedaj v vojni pridobil novih prijateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letošnje vabilo za naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpošljejo naročnino, ki jo je pri vsakem listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse prijatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. „Štajerc“ ostal bode vedno zvest svojemu naprednemu, štajersko - koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Srebrna poroka. Te dni praznoval je v Ptuj mestni straževodja g. Franc Marins s svojo soprogo Ano srebrno poroko. Čestitamo!

Veselite in navdušenje nad zadnjimi zmagami naših junaških armad, zlasti nad padcem Lovčena, Cetinja in končno nad sramotno kapitulacijo Črnogorske je bilo splošno. V Ptuj in drugih mestih Spodnje Štajerske so bile takoj razobešene zastave v avstrijskih, nemških, ogrskih, štajerskih in mestnih barvah. V nekaterih mestih se je tudi priredilo bakljade z godbo. Ko smo v izloženem oknu „Štajerca“ razobesili zmagoviti telegram, zbrala se je tam takoj velika množica, ki je burno veselo vest pozdravljala. Patrijotični čut našega prebivalstva in zlasti naših „štajercijanskih“ somišljenikov se je zopet pokazal. Zdaj pa tudi mora vsakdo videti, da je bila politika „Štajerca“ vedno pravična, pravilna in poštena; bila je ravno vedno in povsod avstrijska in štajerska. Ta načela pa hočemo tudi v bodoče zagovarjati!

Nova naredba o moki. Izšla je nova ministrska naredba, ki preminja dosedaj veljavne določbe o uporabi žita in mlinjskih izdelkov. Nova naredba določa, da kmetovalci za se in za osebe svojega gospodinjstva ne smejo več porabljati po 400 gramov žita na dan, ampak samo še 300 gramov. Nadalje določa naredba, da smejo osebe, ki se vedno prehranjujejo v gostilnah, dobivati odsej samo kruh in ne več moke ter bodo dobivala nakazila samo za kruh. S tem se hoče preprečiti, da bi se z nakazali, ki takim osebam ostajajo, kupovala moka. Da bi se osebe, ki rabijo manj kruha, kakor ga smejo dobivati, ne mogle zbirati moke, je deželnim političnim oblastvom naročeno, urediti izkaze o porabi kruha in moke tako, da se ne bo dobivalo več kakor en kilogram za osebo na 14 dni. Izjemo smejo politična oblastva dovoliti le tam, kjer je dovoljeno, da smejo peki peči kruh, čigar testo so pripravile druge osebe.

Nakupovanje kovinaste posode. Kakor je znano, je rok za oddajo kovinaste posode podaljšan do zadnjega t. m. Stranke se opozarjajo posebno na to ugodnost, da se dolžnostna posoda za vojne namene pri prostovoljni prodaji dražje plačuje kakor pa potom rekvizicije. Za nadomestilno posodo so maksimalne cene.

Surovi sladkor kot krmilo. Centrala za krmila opozarja posestnike živine, da se naj letos založe tudi s primernimi množinami surovega sladkorja, ki je vsled pomanjkanja drugih krmil posebnega pomena. Posestniki živine v mestih naj prijavijo za celo leto potrebno množino surovega sladkorja pri občinskih uradih, oni z dežele pa pri kmetijskih podružnicah ali kmetijskih družbah, in sicer najpozneje do 1. februarja.

Vojna pošta. Pošiljanje poštnih paketov je vstavljeno za sledeče vojnopoštne urade: 16, 34 45, 46 95, 170, 190, 211, 233, 308 in 317.

Črne koze. Dne 1. januarja je bilo v Galiciji na črnih kozah bolanih 112 oseb, 1 oseba pa na Češkem. Od 2. do 8. januarja je zbolelo za kozami 1085 oseb v Galiciji in 33 oseb v Bukovini. Drugod je zbolelo 112 oseb, in sicer na Dunaju 6, v Sitzendorfu 1, v Gradcu 2, v Mariboru 33, v Ptuj 1, v Celovcu 2; večidel so bili to tujci. — Priporočati je vedno in vedno največjo pažnjo glede te grozovite bolezni. Vsak sumljivi slučaj se mora takoj naznati. Snažnost v občejanju pa je prva dolžnost.

V Celju se čuti vsled pomanjkanja premoga tudi pomanjkanje plina. Mestna občina je po-

rabo plina vsled tega tako uredila, da dobi vsaka stranka za stanovanje polovico tiste množine na mesec, katero je prejela odgovarjajoči mesec lanskega leta. Ako bi porabila katera stranka več plina, zadobi prihodnji mesec toliko manj.

Nezgoda. Iz Doberne se poroča, da je oskrbnik tamošnje graščine gosp. Guzej padel tako nesrečno iz voza, da si je zlomil roko in dobil notranje poškodbe. Odpeljali so ga v celjsko bolnišnico.

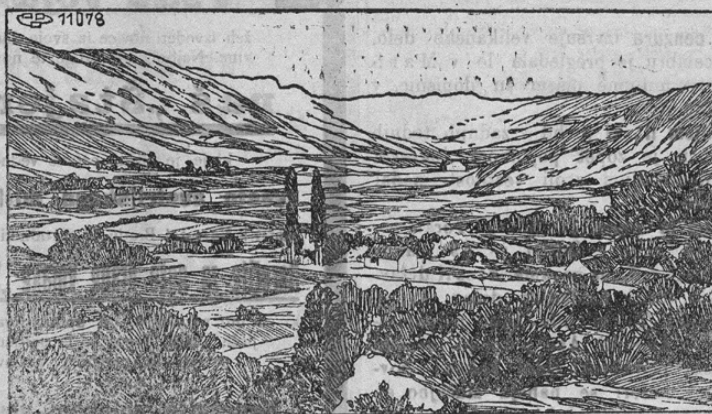
Zopet oficir. Leta 1912 je bivši madžarski poslanec Kovacs v ogrskem državnem zboru napravil revolverski napad na ministra grofa Tisza. Tedaj je bil obsojen in je izgubil oficirsko šaržo. Kovacs je začetkom vojne vstopil prostovoljno kot infanterist v armado in je bil zdaj za svojo hrabrost imenovan za lajtnanta. Tako je postal zopet oficir.

Koliko žita se sme porabiti na kmetih. Ministrska naredba z dne 15. januarja pravi: Podjetniki kmetijskih obratov morajo za se in svoje v njihovem gospodarstvu, kakor tudi za delavce in nastavljenice, katerim gre prosta hrana ali krušno žito ali mlevski izdelki kot plačilo, od zaseženih zalog žita in moke porabiti množino, ki za eno osebo dnevno ne presega 300 g žita ali iz te množine žita izdelano moko. Za osebe, ki težko delajo, če tudi spadajo med zgorajšnje osebe, se določa dnevna množina ali 300 g moke ali 366 g žita.

Nabava raznih predmetov za c. in kr. vojsko. C. in kr. vojno ministrstvo nabavi meseca januarja 1916 naslednje predmete: vojaško sukno in uniforme, jezdne priprave za častnike, svetilke, česala, vložke za čevlje iz klobučevine, vrvi, ovratne rute. Ponudbe s potrebnimi vzorci je čimprej poslati c. in kr. vojnemu ministrstvu, oddelek 13. Ponudbe morajo vsebovati vse, kar je glede kakovosti dobavnih predmetov, cene, dobavne množine in dobavnega časa potrebno. Ponudbe je kolkovati s kolkom za 1 krono, vezane niso na posebno obliko. Interesente opozarjamo, da se dobivajo za vlaganje ofert posebne tiskovine (Form. Lag. Nr. 909), sicer po 8 vin. komad (naslov: Überreutersche Bachdruckerei M. Salzer, Dunaj, IX., Pelikangasse 1). Ker ti formulari olajšujejo vlaganje ponudb, so jako priporočljivi.

Nevihite. Na Nizozemskem so vsled grozovitih viharjev v Severnem morju nastale velike poplave. Prebivalstvo je moralo bežati iz celih okrajev in je odgnalo živino seboj. Voda še

Okolica Lovčena.

Die Umgebung des Lovčen.

V zadnji številki že smo poročali, da so hrabre naše čete zavzele „nepremagljivo“ črno

gorsko obmejno goro Lovčen. Prinašamo danes zanimivo sliko iz okolice Lovčena.

Proti pečenju pogač

se je v zadnjem času mnogo nastopalo. Po strokovnjaškem naziranju je pa ravno sedaj, ko je za glavo prebivalstva

določena le omejena množina moke, izdelovanje enakostavnih, na sladkorju bogatih pogač priporočati, ker je sladkor, ki ga imamo v obilici, ne samo najboljšo nadomestilo za pomanjkujočo mast v izreji, marveč je z ozirom na redilno vrednost celo cenejši nego fina moka. Pečite torej pogače po

dr. Oetkerjevih receptih, dajte nadalje svojim otrokom vsak dan take redilne in delikatne puddinge iz dr. Oetkerjevega pudding-praška z mlekom in sladkorjem. Recepti za vojne močnate jedi in pekarije zastonj po dr. A. Oetkerju, Baden pri Dunaju, fabrika redilnih sredstev.